No. 26. ZATURDAG 28 FEBRUARIJ. 1857.

VIER EN DERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30, buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regel *f* 1.00 en voor elken regel meer 15 cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een BIJBLAD No. 3, gratis uitgegeven.

De GEDEPUTEERDE STATEN van Drenthe,

Gelet op art. 73 der wet van 4 Julij 1850, Staatsblad no. 37,

Noodigen bij deze de Ingezetenen van deze Provincie uit, om, zoo zij elders, dan in de Gemeente hunner inwoning, in de Rijks Directe Belastingen zijn aangeslagen, daarvan ten spoedigste, immers vóór den eersten April aanstaande, aan dit Collegie te doen blijken.

Assen, den 25 Februarij 1857.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK, Voorzitter.
W. H. Hofstede, Griffier.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen doen te weten, dat de verordening op de heffing eener plaatselijke belasting *op den wijn, het gedistilleerd en de likeuren*, zoo als die door den raad in derzelfs vergaderingen van 2 September en 26 November 1856 is vastgesteld en door den Koning goedgekeurd bij Hoogstdeszelfs besluit van 30 Januarij 1857 No. 52, met de verordening op de invordering dier belasting ter Secretarie voor een ieder ter lezing zal voorliggen, gedurende drie maanden, ingaande 27 Februarij aanstaande en aldaar afdrukken der beide verordeningen tegen betaling der kosten zijn te bekomen.

Assen den 23 Februarij 1857.

De Burgemeester, VAN DER FELTZ.
De Secretaris, KIJMMELL.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van Assen en Meppel,

doen te weten:

1o. dat door de Raden der gemeenten Assen en Meppel is genomen dit besluit:

„De Raden der gemeenten Assen en Meppel

„Hebben besloten:

„Aan het slot van art. 3 van het door den Raad van „Assen den 6, en door dien van Meppel den 22 November „1854 vastgesteld en door Heeren Gedeputeerde Staten van „Drenthe, bij resolutie van 14 Febr. 1855 no. 6 goedgekeurd „reglement op het tweede- of namiddag-trekschuiten- of „bargeveer tusschen de steden Assen en Meppel, gewijzigd „door den Raad van Meppel den 23 November en door dien „van Assen den 18 December 1855, welke wijziging werd „goedgekeurd door Heeren Gedeputeerde Staten voornoemd „bij besluit van 28 December daaraanvolgende no. 4, te „voegen deze alinea:

„*en zijn deze bevoegd om de schippers te ver-*
„*gunnen, om de dienst te staken gedurende de*
„*maanden December, Januarij en Februarij.*

„Gedaan te Assen, in de openbare vergadering van 30 December 1856.

De Burgemeester,
(get.) H. J. OOSTING.
De Secretaris,
(get.) KIJMMELL.

„Gedaan te Meppel, ter openbare vergadering van den „28 Januarij 1857.

De Voorzitter,
(get.) E. G. RODEMANN..
De Secretaris,
(get.) DITT."

2o. dat gemeld besluit is goedgekeurd door Heeren Gedeputeerde Staten van Drenthe, bij resolutie van 10 Februarij 1857 no. 1.

En is hiervan afkondiging geschied waar het behoort, te Meppel den 15 Februarij 1857.

Burgemeester en Wethouders van Meppel,
De Burgemeester, E. G. RODEMANN.
De Secretaris, DITT.

En is hiervan afkondiging geschied waar het behoort, te Assen den 19 Februarij 1857.

Burgemeester en Wethouders van Assen,
De Burgemeester, VAN DER FELTZ.
De Secretaris, KIJMMELL.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente Assen, doen te weten:

dat door den Militieraad voor de ligting van 1857 in deze provincie de navolgende lotelingen uit deze gemeente zijn vrijgesteld van de militiedienst.

Voor altijd.

Wolter de Vries, klasse 1853 no. 20, wegens gebrek aan lengte; Hendrik Boerhaven, kl. 1853 no. 32, Lucas de Weerd, kl. 1855 no. 30, en Hendrik Kuik, kl. 1856 no. 55, wegens volbragte broederdienst.

Voor een jaar.

Antonie Israel van der Wijk, kl. 1853 no. 26, wegens bijziendheid; Jacobus Postema, kl. 1854 no. 22, wegens gebrek aan lengte; Gerrit Lutgert, kl. 1854 no. 25, wegens bijziendheid; Pieter Lunshof, kl. 1854 no. 35, wegens gebrek aan lengte; Hendrik Jan Baakman, kl. 1855 no. 28, als kostwinner eener moeder-weduwe; Jacob Boer, kl. 1855 no. 38, wegens broederdienst; Ernst de Weerd, kl. 1855 no. 41, als kostwinner zijner moeder-weduwe; Hendrik Schreuder, kl. 1856 no. 26, wegens gebrek aan lengte; Johannes Bontjer, kl. 1856 no 28, wegens gebrek aan lengte; Cebes Hofstede, kl. 1856 no. 29, wegens broederdienst; Jan Ebeling, kl. 1856 no. 30, gebrek aan lengte; Hendrik Berends, kl. 1856 no. 36, wegens gebrek aan lengte; Egbert Dilling, kl. 1856 no. 38, wegens broededienst; Petrus van der Reijns, kl. 1856 no. 39, wegens broederdienst; Arnoldus Ernens, kl. 1856 no 44, wegens gebrek aan lengte en blindheid aan 't regteroog; Jan Ebeling, kl. 1856 no. 45, wegens gebrek aan lengte; Johannes Jacobus Kock, kl. 1856 no. 46, wegens bijziendheid, en Hendrik Tinholt, kl. 1856 no. 48, wegens wangestalte der borst.

Assen, den 23 Februarij 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Burgemeester,
VAN DER FELTZ.
De Secretaris,
KIJMMELL.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

27 Feb.

Het Engelsch Ministerie heeft eene overwinning behaald, maar eene overwinning van dien aard, dat een Ministerie daardoor wel spoedig zou kunnen sterven. Het is een oogenblikkelijke zegepraal. De oppositie heeft de publieke opinie vóór zich, en de ware liberalen, hoewel *Palmerston* nog ondersteunende, maakten zich onder de bedrijven los van dien staatsman. Mogt het Ministerie op het kussen blijven, dan zal het dat te danken hebben aan de vrees van sommigen voor eene ontbinding van het Parlement en tengevolge daarvan voor het verlies van hun mandaat, terwijl ook de bank van Engeland het Bewind ondersteunt, omdat het daarvan de hernieuwing zijner privilegien verwacht.

Overigens is de sterke meerderheid, die in vroegere jaren het Parlement bij gewigtige aangelegenheden toonde, verdwenen, en de beide corpsen, die voor en tegen stemden, geven eene lijst, zoo bont, als ooit onder de oogen van een lezer der Parlementaire handelingen is gekomen.

Lord *John Russell* stemde voor het Ministerie, doch was het in den grond der zaak eens met den leider der oppositie *Disraeli*.

In 't Huis der Lords is het voorstel van Lord *Derby*, en waardoor een blaam werd geworpen op den oorlog in China, in openbare discussie gebragt. Hij betreurde den twist met het Hemelsche Rijk en noemde die eene schending van het tractaat van 1845, maar zijne droefheid lokte geen beslissing uit over het voorstel zelf.

Wat het geschil met Perzie betreft, dat is op den goeden weg der verzoening, doch men naderde nog niet aan den gewenschten eindpaal. De Parijsche bladen deelen reeds enkele der vredes-voorwaarden mede, maar men zal wel doen, met zijn geloof daaraan niet te haastig te hechten.

De neuswijze staatkundige tinnegieters, die ons onlangs zoo ongunstige berigten aangaande den loop der onderhandelingen mededeelden, en daartoe aanleiding vonden, omdat *Feruck Khan* dikwijls w a n d e l d e, staan nu eenigzins beschaamd.

Over het Neufchatellsche geschil brengt elke dag andere tijdingen. De een zegt, dat Pruissens Koning weinig zal toegeven, en de andere antwoordt hierop, dat Zwitserland weinig zal loslaten, en ziedaar eene wijze van zien, die weinig hoop geeft op eene hartelijke verzoening. Zoo wil Koning *Friedrich Wilhelm* Prins van Neufchatell genoemd blijven en Zwitserland hem dien naam niet gunnen.

De Fransche bladen zijn steeds opgevuld met balberigten, zeer amusant voor de ledigloopers en de dames in het beste des levens, hoewel deze van de andere bijkans niet zijn te onderscheiden. Men verzekert toch, dat de Parijsche schilder-wereld de aangezigten der 28tigers en daarboven thans zoo kunstig schildert, dat een dubbele 28tiger met eene goede taille glansrijk doorgaat voor eene schoone van 18 lentes.

Men gebruikt dan ook zeer ijverig de lorgnetten.

Maar spreken wij over ernstiger zaken en springen wij uit de danszaal over op kerkelijk gebied, hoewel in Frankrijk blijvende.

Ziehier eene zaak, die veel opzien baart:

Onze lezers, zegt de *Messager de l'Allier*, zullen zich zeker verwonderd hebben over feiten van buitengewoon gewigt, die in de eerste dagen dezer maand in onze stad en in ons geheel departement, eene beweging veroorzaakten, die nog niet geheel bedaard is.

Het betrof niet meer of minder dan de schorsing van een geestelijke in zijne ambtsbediening, door den bisschop van Moulins, benevens de schorsing van nog twee andere geestelijken, die aan het hoofd van belangrijke gemeenten staan.

Het publiek is zeer getroffen over deze gestrenge maatregelen. Alle mogelijke pogingen om ze te voorkomen werden aangewend; petitien werden in omloop gebragt en zijn nog in de wandeling en teregt trok deze zaak de aandacht van het gouvernement.

De abt *Martinet*, pastoor van St. Nicolas te Moulins, is op het vonnis van den bisschop van Moulins, die hem tot eene onbepaalde schorsing veroordeelde, zonder hem te hebben gewaarschuwd, of zonder hem eenige reden te hebben gegeven, in appèl gekomen, als geestelijke voor Mgr. den aartsbisschop van Sens en als burger voor den Staatsraad.

Men zegt dat de abt *Gomot*, pastoor van St. Pierre te Moulins, in gelijke omstandigheden verkeerende, denzelfden weg ingeslagen heeft.

Z. Exc. de Minister van Eeredienst heeft ook reeds sedert eenige dagen besloten, om de handeling van den Bisschop van Moulins aan den Staatsraad als een vergis te doen voorkomen.

Met bedaardheid, zegt bovengenoemd blad, zullen wij de uitspraak afwachten, maar in het belang der godsdienst en der openbare rust hopen wij weldra paal en perk te zien gesteld aan eene zoo betreurenswaardige tweedragt, die onze bevolking in zulk eene hooge mate verontrust.

De straf is streng en men voegt er bij, dat de Bisschop daartoe is overgegaan, omdat de betrokken geestelijken zich wilden beklagen bij den Paus en daarna bij het Ministerie over de heerschzucht van den Bisschop, een geestelijke, die groot fortuin bezit, maar ook bij uitstek jaloersch is op zijne geestelijke magt.

Het publiek is zeer benieuwd naar den uitslag dier zaak, en de *Univers* beweert reeds, dat zij niet door den Staatsraad kan worden beslist. Deze toch kan geen priester, door een Bisschop ontzet, in zijne betrekking herstellen, en de *Univers* zou een geestelijke beklagen, die zijne zaak voor dat geregtshof won.

Er is nog iets anders op kerkelijk gebied, dat de aandacht in hooge mate trekt, en wel de verzekering van den abt *Cognat*, schrijver van de zooveel besproken brochure: *de Univers veroordeeld door zich zelven*, dat hij namelijk dit geschrift in de wereld zond op aandrang van den Aartsbisschop van Parijs, wijlen Mgr. *Sibour*. Die mededeeling zal weer vele pennen in beweging brengen.

Te Berlijn is de aandacht zeer gespannen op de Neufchatellsche kwestie, en de echte Pruissen, de Pruissen van den ouden stempel, zijn Zwitserland niet genegen. Zij zijn vertoornd over den hoogen toon waarop de Zwitsersche pers spreekt, en over de smadelijke behandeling de gevangenen aangedaan.

Bij de Wetgevende Magt heeft de wet op de jagt, een der rampzalige vruchten van 1848, aanleiding gegeven tot eene lofrede op het ministerie *Manteuffel*, omdat het bij elke mogelijke gelegenheid de beginselen der revolutie verloochende.

Eene andere zeer belangrijke zaak houdt de kamers bezig, en wel die op de echtscheiding. De Roomsch-Catholieke partij heeft verklaard, dat zij, als genoemd ontwerp anti-Catholieke bepalingen behelsde, als één man tegen zoude stemmen. Deze partij wil de geestelijke geregtshoven hersteld hebben en de Protestantsche meent daarin niet te kunnen treden.

Men begrijpt ligt, dat de linkerzijde met vreugde de oppositie der R.-Catholieken zou aanwenden, om het Ministerie, dat geenzins linksch is, den voet dwars te zetten.

Te Weenen volgt men zeer oplettend de kwestie der Donau Vorstendommen, terwijl de grensregeling-commissie klaagt over de bittere koude, die haar werk vertraagt.

Zweden speelt ten aanzien van het spoorweg-systeem het spelletje van „hangen en verlangen", en wijt dat aan de Kamer der edelen, die iets weigerde, 't welk voor alles noodig is, namelijk *geld*. 't Is daarom, dat de directeur der spoorwegen *op zigt*, een man van buitengewone bekwaamheden en van Europeesche vermaardheid, kolonel *Ericson*, zijn ontslag als zoodanig nam. Hij wil geen titel voeren, die aan iets doet denken, dat er niet is en geen directeur van spoorwegen zijn, terwijl de Zweedsche bevolking over straatwegen rijdt en door zand en modder haspelt.

Het *Aftonbladet* meldt nopens Finland: „de hongersnood is aldaar ten top gestegen. In de meeste landelijke gemeenten, vooral in de provincie van Ruelagaervi, ziet men niet anders dan magere en bleeke menschen, die uitgehongerd zijn en van zwakte bijna niet op de been kunnen blijven.

„Niet alleen is er gebrek aan levensmiddelen, maar ook aan geld; de rijke lieden zelfs hebben geen contanten genoeg, om levensmiddelen te ontbieden.

„In dezen noodlottigen Staat van zaken hebben vele familiën hun geboortegrond verlaten en zijn of naar Rusland of naar Zweden vertrokken. De eenigste hulpmiddelen, die de Finnen in soortgelijke omstandigheden ten dienste stonden, de rendieren en wilde vogels, ontbreken hier thans geheel, daar de eersten grootendeels door de beeren verslonden zijn en de anderen verdwenen zijn — maar hoe, weet men niet.

„Het brood, dat de ambachtslieden eten, bestaat uit fijngemaakte boomschors en gehakt stroo, dat der meer gegoeden uit boomschors met gierst."

De Groot-Hertog van Toscane staat op het punt eene amnestie uit te vaardigen.

Niettegenstaande de vertoogen van den heer *Franchi*, den gezant van den Paus, is het tijdstip, waarop het concordaat met Rome zou tot stand kunnen komen, meer dan immer verwijderd.

In plaats van den overleden Minister, den heer *Bologna*, zal de ridder *Sommincatelli*, die niet tot de liberale partij

behoort, tot minister van kerkelijke zaken benoemd worden.

De Koning van Beijeren is te Rome aangekomen. Hij reist onder den naam van den Graaf *von Werdenfels.*

Hij heeft eene audientie bij den Paus bijgewoond. Van hier gaat Z. M. denkelijk naar Napels en vandaar naar Athene, ten einde een bezoek te brengen aan Koning *Otto.*

De carnevalsfeesten te Rome verwekken veel vrolijkheid. Voor het eerst sedert 1848 mogen de gemaskerden op straat zich vrijelijk bewegen.

Het gerucht liep dezer dagen te Rome, dat de Oostenrijksche legatie Turijn verlaten had. Dit is bezijden de waarheid, maar geeft genoegzaam te kennen, welk eene spanning er heerscht tusschen de beide gouvernementen.

Oostenrijk beklaagt zich vooral over de taal der Sardinische dagbladpers. Het Gouvernement heeft geenszins lust, ter wille van een vreemd gouvernement, eene wijziging te brengen in de wetgeving op de pers.

Eenigen tijd geleden was er sprake van een meer verzoenenden geest, dien de Koning van Napels zou bezielen. De Engelsche dagbladen bevatten intusschen bijzonderheden, die met het bovenstaande vermoeden slecht te rijmen zijn. Koning *Ferdinand*, over de onlangs door het Oostenrijks gouvernement verleende amnestie sprekende, zeide: „Oostenrijk, dat amnestie verleent, weet niet wat het doet; het zal weldra zijn misslag inzien, en dan om hulp komen vragen."

De Koningin van Spanje heeft hem schriftelijk uitgenoodigd minder streng te zijn; hij antwoordde haar, dat hij de beste bestuurder zijner eigene belangen was. De politie alleen heeft eenigen invloed op hem; zij raadt en bestuurt hem en slaagde er in hem te verzekeren, dat Engeland en Frankrijk moordenaars op hem hadden afgezonden, om hem te dooden. Dientengevolge is er nu eene commissie te Napels georganiseerd, die het regt heeft te arresteren wie zij goeddunkt, en zonder proces op de pijnbank te leggen op wie zij hare aandacht gelieft te vestigen. Zonder twijfel is in dit alles veel overdrevens, doch indien de Koning van Napels zich menschelijker betoonde, zou men hem zulke maatregelen niet toedichten, daar men zulks niet louter verzinnen zal, als er niet iets van waar is.

Er is ook sprake geweest van gewigtige gebeurtenissen te Napels voorgevallen, maar niets heeft die geruchten bevestigd.

Ook is nog onlangs beweerd, dat *Ferdinand II* niet ongenegen zou zijn om zijn zoon, den Hertog van Calabrie, tot Prins-regent te doen verklaren.

Volgens berigten uit China heeft eene talrijke Chineeneesche vloot de Engelsche stoombooten, die voor het fort te Canton lagen, aangevallen, zonder gelukkigen uitslag echter. De vloot heeft echter in geregelde orde kunnen aftrekken.

Admiraal *Seymour* heeft troepen aan land doen zetten, die de meeste voorsteden van Canton in brand hebben gestoken.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Wij vernemen, dat weldra de firma *Panhorst en Prins en Comp.*, door het vertrek van eerstgenoemden naar elders, zal ontbonden worden. Aan velen onzer lezers zal het wel bekend zijn, dat door die firma, voor weinige jaren, in het voor die fabrijk in Gelderland zoo gunstig gelegen Bennekom, digt bij het station van den Rijnspoorweg gelegen Ede, werd opgerigt eene fabrijk van boschwolfabrijkatien uit dennennaalden, nog onlangs aanbevolen door de maatschappij van land- en tuinbouw de Marne te Wehe. Terwijl nu reeds op den 2 en 16 Maart e.k. de verschillende perceelen te Wageningen in openbare veiling zullen gebragt worden, zoo mag het ook in 't belang der nijverheid geacht worden, dat genoemde fabrijk in stand blijve. 't geen dan ook niet onwaarschijnlijk is te achten, doordien zich wel deze of gene, die naar een fatsoenlijk bestaan uitziet, en over eenig kapitaal kan beschikken, deze gelegenheid zal ten nutte maken.

Zijn wij wèl onderrigt, dan is het fabrijkgebouw zelf niet van grooten omvang: de uitgestrekste dennenbosschen (pinus sylvestris) zijn daar naast gelegen.

— Te Arnhem leeft een man, met name *Thomas Peters*, die eerlang zijn 113de levensjaar zal intreden, en, hoewel een plaatselijk ongemak hem in zijne nederige woning teraghoudt, overigens nog bij voortduring eene volmaakte gezondheid geniet en zich nog in het bezit van alle zijne zintuigen mag verheugen.

— Maandag ochtend zijn door middel van den Engelschen duiker *George Hall* de luiken opengemaakt van het te Vlissingen gezonken stoomschip *Ravensbourne*, en bereids twee kisten met zilveren specie gered.

— Bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal is den 26 dezer ingekomen eene missive van den minister van koloniën, waarbij, om zoo veeel mogelijk aan het verlangen van de Kamer te voldoen, worden toegezonden exemplaren van no. 74 en 75 van het *Staatsblad van Nederl. Indie*, inhoudende het reglement op de drukwerken in Nederl. Indie en de bepalingen tot verzekering van de uitvoering en regelmatige werking van dat reglement. Hoewel de minister gaarne bereid is al die inlichtingen te geven, welke niet strijdig zijn met art. 89 der grondwet, zoo meent hij zich echter te moeten verschoonen andere bescheiden mede te deelen. — Drukken en ronddeelen en in handen gesteld van eene commissie, bestaande uit de heeren *Thorbecke*, *Mackay*, *Meeussen*, *de Brauw* en *Wintgens*.

Leeuwarden, 23 Feb. Naar wij vernemen, is in de provinciale geldleening van f 270,000 a $4\frac{1}{2}$ pct., waarvoor de inschrijvingen eergisteren zijn gesloten, voor niet meer dan f 172,000 deelgenomen.

Maastricht, 23 Feb. In den morgen van den 21 dezer bevond zich de landbouwer *N. Reijnier*, onder de gemeente Wittem, in de nabijheid van eenen boom, welken men bezig was om te houwen; plotseling stortte deze neder en overstelpte met zijne takken den 70jarigen *Reijnier*, die met moeite, maar levenloos, daaronder werd uitgehaald.

Sneek. 24 Feb. Van 14 tot en met 20 dezer zijn in deze provincie 299 runderen aan de besmettelijke longziekte gestorven of afgemaakt, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert 1 Jan. jl. 2069.

Zwolle, 26 Feb. Als eene bijzonderheid mogen wij vermelden, dat het leesgezelschap „Vermaak en Leering" hier ter stede, woensdag den 25 dezer, zijn vijf en vijftigjarig bestaan vriendschappelijk heeft mogen vieren. De heeren *A. van Deventer*, een der oprigters, en *W. H. Wenink*, gedurende 54 jaren lid des gezelschaps, hadden het genoegen, als feestgenooten met hunne medeleden aan te zitten. *Prov. Ov. Ct.*

Enschede, 26 Feb. Wij hebben verblijdende tijdingen omtrent de daarstelling van eenen ijzeren spoorweg van Zevenaar over Enschede op Rheine. Alléén de stad Osnabruck heeft deelgenomen aan de inschrijving voor een kapitaal van f 180,000. Het Hannoversche gouvernement is gunstig voor de zaak gestemd en onderscheiden vermogende personen stellen groot belang in den weg. *Id.*

Oldenzaal, 22 Feb. Meer en meer wordt in deze streken het denkbeeld ter sprake gebragt, om het nieuwe kanaal van Zwolle naar Almelo te verlengen, of liever van Vriesenveen over Geesteren en Weerselo een zijtak daarvan daar te stellen en het hierdoor in verbinding te brengen met den Dinkel. Door dit werk zouden deze stad en Enschede ook van een minkostbaren waterweg kunnen gebruik maken, die slechts op een half uur afstands van beide plaatsen zoude bestaan en dien zij nu op 5 uren afstands moeten zoeken. Daarbij zoude dit kanaal van verbazenden invloed kunnen zijn op de exploitatie der onuitputtelijke veenen, die het doorsnijden zoude of wel op kleine afstanden voorbij loopen.

Steenwijk, 22 Feb. De muizen, die in deze en de naburige gemeenten in den verleden herfst niet alleen veel schade aan de veldvruchten, maar zelfs aan de weilanden toebragten, deden, door haar zoo spoedig toenemend getal, bij den landman eene groote bezorgdheid ontstaan; door de met dooi en regen afwisselende vorst is die vrees echter ten eenenmale geweken, daar dit ongedierte alhier geheel is verdwenen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Chevet, een man die zich in de Europesche gastronomie te regt eene vermaardheid verwierf, de beroemde handelaar in eetwaren van het Palais-Royal, is te Parijs overleden. In 1855 had hij alleen als buffethouder in het paleis der wereldtentoonstelling 150,000 fr. verdiend.

— Twee zonen van *Guezo*, koning van Dahomey op Afrika's westkust, zijn te Marseille aangekomen, om er hunne opleiding te ontvangen.

— Onlangs is een gedeelte verbrand van de gebouwen der mairie van het 6e arrondissement van Parijs, de duplikaten van de bij dit ongeval te loor gegane acten zijn volgens de wet gedeponeerd aan de griffie van het geregtshof van eerste instantie; men heeft berekend, dat men om al de verbrande acten te doen copiëren, vijftien personen acht jaren lang dagelijks daartoe zou moeten bezigen en eene som van 400,000 francs daarvoor uitgeven.

ENGELAND.

Uit China is berigt ontvangen, dat de mandaryn *Sheh* of *Shyh*, gouverneur van Shanghae, den 3 Jan. plotseling is overleden, en dat deze gebeurtenis eene zekere gisting heeft doen ontstaan onder de lagere en dweepzieke klasse der bevolking, die de Europeanen beschuldigen hem te hebben gedood of laten dooden. Gedurende twee dagen vreesde men ernstige ongeregeldheden, doch de houding der Fransche en Engelsche oorlogsbodems en de krachtige die zijne handelwijze van den bevelhebber der Tartaarsche troepen, pogingen met de hunne vereenigde, hebben de orde weten te handhaven.

DUITSCHLAND.

De R. K. geestelijkheid in Oostenrijk gaat voort met eene zeer strenge toepassing van de regten, welke haar, ten aanzien der teraardebestellingen, bij het laatstelijk gesloten concordaat zijn toegekend. Als een bewijs daarvan kan dienen het gebeurde met het lijk van een Oostenrijksch stafofficier, welke, de Protestantsche eeredienst belijdende, op reis naar Moravie, onverwachts is overleden. Deze officier bezat goederen in dat land en op dezelve een eigen familiegraf. Men heeft het lijk daarin ter aarde willen bestellen, doch de geestelijke, daar ter plaatse aanwezig, heeft zich daartegen verzet, omdat dit graf oorspronkelijk was bestemd voor lijken van belijders der R. K. godsdienst en deze daarin waren begraven. Men heeft zich tot den bisschop van het kerspel, graaf *Schaffgotsch*, te Brun, gewend; doch deze heeft den geestelijke in 't gelijk gesteld, zoodat het lijk, 't welk inmiddels in eene herberg was nedergezet, niet in het familiegraf, maar ergens anders op het landgoed is ter aarde besteld.

ASSEN, 28 Februarij.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's Hage, 28 Feb. Het Engelsche Hoogerhuis verwierp Lord *Derbys* voorstel, houdende afkeuring van den oorlog met China, met eene meerderheid van 36 stemmen.

Amsterdam. Vrijdag, 27 Feb. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{13}{16}$ percent. Dito 4 pCt. $95\frac{1}{2}$ percent. *Rusland* bij Hope en comp. 1798 en 1816 5 pCt. 104 percent. *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $86\frac{5}{16}$ percent.

Granen en Zaden.

Koolzaad op het najaar lager, op April f 531. — Raapolie dadelijk williger, op zes weken f $53\frac{1}{4}$. — Graanmarkt onveranderd.

Zwolle, 27 Feb.

Tarwe . . .	/ 12-00	á	/ 11-50
Rogge . . .	- 7-00	á	- 6-10
Boekweit .	- 7-20	a	- 6-60
Boter per $\frac{1}{8}$ vat	/ 25-50	à	/ 25.00
„ per N. pond	- 1-30	à	- 0-00
Aardappelen	- 2-00	à	- 1-60

Leeuwarden, 27 Feb.

Op de markt van heden waren de prijzen als volgt:

Tarwe. per mud.		***Boekweit.*** per mud.	
56 ponds puike witte	f 9-90	52 ponds Zand	f 7-20
54 „ roode	- 8-20	Veen	- 0-00
Rogge. per mud.		***Haver.*** per mud.	
52 ponds Inlandsche	f 6-20	$35\frac{1}{2}$ ponds fijne	f 3-70
53 ponds	- 6-50	31 „ blanke voer	- 3-00
Garst. per mud.		***Boonen.*** per zak of $\frac{3}{4}$ mud.	
$46\frac{1}{2}$ ponds winter	f 5-60	Paardeboonen	f 5-75
$44\frac{1}{2}$ „ zomer	- 5-10	***Boter.***	
Koolzaad.		per $\frac{1}{4}$ ton	f 52-00
van f 00-00 tot f 00-00			

Granen met grooter aanvoer; Tarwe vast; Rogge vast; Garst ook vast, geen Knobbe aangevoerd; Boekweit vast, Veen ontbreekt; Haver vast; Koolzaad en Lijnzaad willig.

Naar men ons mededeelt, zou de verveener *S. G. de Vries* te Hoogeveen heden beginnen turf te graven.

— Naar wij vernemen, is het Reglement, betrekkelijk het benoemen van een Predikant te Diever, en waarbij allen, die *f* 5-„ in de grondbelasting betalen, bevoegd verklaard worden, om tot de verkiezing mede te werken, door Z. M. den Koning goedgekeurd.

* **Staphorst, 26 Feb.** Gisteren achtermiddag bezweek te Rouveen alleronverwachts in de kracht zijns levens, de landman W. W. Hij was met zijn 15jarigen zoon met dorschen bezig. Plotseling roept hij uit: „O! wat word ik raar," en hij was . . . een lijk. Een kwartier uur vroeger had het huisgezin, onder vrolijke gesprekken, nog met elkander koffij gedronken. Hij laat eene vrouw na met zeven nog onverzorgde kinderen.

* **Meppel, 26 Feb.** Als eene bijzondere opmerkelijkheid deelen wij mede, dat bij de hier eergisteren plaats gevonden loting voor de Nationale Militie is gebleken, dat onder de 63 lotelingen dezer gemeente zich 22 bevonden, die de vereischte lengte in meerdere of mindere mate misten. De dikwijls gevoerde bewering, die ook reeds door een wetenschappelijk onderzoek is bevestigd, althans vergissen wij ons in dezen niet, schijnt dus hier hoe langer zoo meer te worden bewaarheid, dat namelijk het menschelijk geslacht over 't algemeen kleiner wordt bij vroeger. Bij deze loting heeft de laatste der vijf zonen van den leerlooijersknecht *K. van Dijk*, evenals vroeger zijne vier broeders, vrijgeloot.

* Wij vernemen, dat ds. *Ilcken* eergisteren van Deventer naar Kolderveen geheel hersteld is teruggekeerd; het is nu te hopen, dat de godsdienstige belangen dier gemeente spoedig weder hunnen eisch erlangen.

* **Annerveensche-Kanaal, 23 Feb.** Ook hier beginnen zich de mazelen te vertoonen. Te Kiel-Windeweer heeft deze gevreesde ziekte reeds een tiental offers gevraagd, te Eeksterveen één.

* * **Ruinen, 26 Feb.** Bij den landbouwer *H. Nijsingh* te Hees, in deze gemeente, is de longziekte bij een rund uitgebroken. Het rund was reeds eenige dagen onder behandeling geweest van een empiricus, die de ziekte voor wrang verklaarde. De veearts *Hubenet* van Dwingelo, geroepen zijnde, verzekerde echter dadelijk, dat het longziekte was; het zieke beest werd afgemaakt, en het bleek toen, dat de veearts goed gezien had. Uit de long van het afgemaakte rund is stof genomen, waarmede heden de overige runderen van genoemden veehouder, ten getale van 24 stuks, zijn ingeënt.

* **Ambt-Hardenberg, 24 Feb.** De zoon van den landbouwer W. M. te Diffel, bekwam heden morgen door middel van zijn pistool, hetwelk hij tot veiligheid op zijne terugreis van de Deventer paardemarkt geladen bij zich had, eene pijnlijke wonde aan de linkerhand, tengevolge waarvan de voorste vinger is geamputeerd. De oorzaak schrijft men daaraan toe, dat hij, de haan van het pistool overhalende, met het doel om hetzelve af te schieten de mond der loop op de linkerhand had gerigt, waardoor het schot een gedeelte van dien vinger verbrijzelde.

* **Borger, 26 Febr.** Heden morgen werd het stoffelijk deel van onzen waardigen onderwijzer *A. Stevens* ten grave gebragt. Behalve de naaste betrekkingen der overledene waren de aanzienlijkste ingezetenen, de gemeentelijke onderwijzers en een aantal zijner leerlingen, die allen jegens hem de grootste achting, vriendschap en dankbaarheid koesterden, niet in gebreke gebleven, om den braven man de laatste eer te bewijzen. Bij het graf werden toepasselijke en treffende woorden gesproken door de

DE VERTELLER ENZ.

De bladen deelen eene geschiedenis mede, welke den schijn heeft uit den een of anderen roman getrokken te zijn, en die evenwel geheurd is; de personen, aan welke zij is overgekomen, bewonen de vierde wijk van Antwerpen.

Ten minste twintig jaren geleden, verlieten twee werklieden, een Antwerpenaar en een Waal, twee goede vrienden, de stad, om te Parijs te gaan arbeiden. Beiden waren zadelmakers van beroep. Zij leefden gedurende eenige maanden zoo goed en zoo kwaad als zij konden in Frankrijks hoofdstad. Alstoen kwam er een stilstand in het werk; overal ontbrak het aan arbeid en onze zadelmakers werden letterlijk op straat gezet. Wat te doen? Naar Antwerpen terug te keeren? Daaraan dachten zij een oogenblik, doch de eigenliefde, de vrees voor de spotternijen hunner vroegere kameraden, als zij zoo spoedig terugkeerden, hield hen daarvan terug en deed hun een ander besluit opvatten. Zij namen dienst bij het vreemden-legioen en vertrokken naar Afrika, niets anders bezittende, dan het vooruitzigt op een maarschalksstaf. Deze staf wonnen zij echter niet; om de dood eenvoudige reden, dat zij beiden, in een treffen met de Kabijlen, krijgsgevangen gemaakt en naar het binnenland gevoerd werden, waar zij allerlei slavendiensten moesten verrigten. Dit leven moede, zochten zij te ontsnappen, hetgeen hun ook gelukte. Ongelukkig sloegen zij, in plaats van naar het noorden hunne schreden te rigten en zoodoende de Franschen te naderen, den weg in naar het westen, en kwamen eindelijk in Marokko aan. Daar werden zij niet mishandeld, integendeel; en daar zij nog eens als soldaat dienst namen, had het welligt slechts van hen zelven afgehangen tot een hoogen rang in het Marokkaansche leger op te klimmen; doch het land beviel hun niet, en zij besloten het te verlaten. Ditmaal vertrokken zij in de rigting van het zuiden, de kust volgende. Hetgeen hun op weg alzoo overkwam, hoe zij leefden, welke ontvangst hen te beurt viel van de zijde der Afrikaansche

onderwijzers *Brinks* en *Eggens*, die op de omstanders aandoenlijke indrukken te weeg bragten. In het jaar 1799 te Uffelte, gemeente Havelte, geboren, verkreeg hij zijne eerste opleiding te Meppel bij den onderwijzer *Prins*, en vervolgens te Haarlem aan de school van *Prinsen*, bij leermeesters als *Polman* en anderen aldaar. Na volbragte studiën in Drenthe teruggekomen, werd hij spoedig tot onderwijzer te Langeloo benoemd; kort daarna te Peize en sedert het jaar 1824 mogt de gemeente Borger het onschatbare voorregt genieten, den ijverig nooit vermoeiden man in haar midden werkzaam te zien. Als een edel menschenvriend steeds bereidvaardig, om elk waar zich de gelegenheid mogt opdoen van dienst te zijn, was hij niet minder een vaderlijke vriend en leermeester voor minvermogende jonge lieden, die hij geheel belangeloos, uit loutere menschenliefde, een fatsoenlijken rang en bestaan in de maatschappij verzekerde. Algemeen was de waardige man bemind en zijn verlies heeft door de geheele gemeente een smartelijken indruk te weeg gebragt. Zijne nagedachtenis blijve in zegenend aandenken!

* **Veenhuizen, 27 Feb.** Tot ons genoegen kunnen wij melden, dat de typhus hier zeer aan het afnemen is. In de laatste dagen zijn er geene nieuwe gevallen bijgekomen en de nog lijdende zijn meest herstellende. De sterfte is in verhouding tot de aangetasten zeer gering geweest, dank de ijver en zorg der geneeskundigen, die onder medewerking van de autoriteiten alle middelen hebben aangewend, om de verspreiding der ziekte tegen te gaan. Door ongesteldheid van den geneesheer *van Leeuwen*, die ook aan de typhus lijdende is, is de heer *J. van der Scheer Az.*, Med. Dr. te Assen, uitgenoodigd zich met de behandeling der zieken van 't eerste gesticht te belasten, en wordt er dus door zijn dagelijksch bezoek in de bestaande behoefte voorzien.

* **Harderwijk, 24 Feb.** Er komen hier nog dagelijks zeer vele personen aan, bestemd voor onze Oost- en West-Indische bezittingen. Men verwacht hier binnen kort vele kozakken van den Sultan, voor welke reeds wervers naar Turkije zijn vertrokken. De werving van manschappen der Engelsche, Italiaansche, Zwitsersche en Duitsche legioenen is gesloten. Gister avond hadden hier wegens de knevelarijen van herbergiers en koffijhuishouders ernstige tooneelen van wanorde onder de suppletie-troepen plaats. Een der koffijhuizen werd als 't ware uitgeplunderd. Niets kon de woede der soldaten stuiten; eindelijk rukten de officieren, onderofficieren en korporaals, met den kolonel aan 't hoofd, uit, om den loop dezer baldadigheden te stuiten, en door het moedige en gepaste gedrag van den waardigen chef, die met ontbloote sabel vooraan ging, werden eindelijk de woedende soldaten naar de kazerne teruggedreven, nadat verschillende personen kennis gemaakt hadden met den sabel des kolonels. Heden morgen hield de kommandant in de kazerne gepaste aanspraken in het Fransch en het Hoogduitsch, terwijl de belhamels zijn opgesloten. De policie is gewapend met geladen pistolen. Wegens zijne benoeming tot ridder van den Nederl. Leeuw bragt men den kolonel heden avond eene luisterrijke serenade.

* **Vries**, 26 Feb.. Men verneemt hier met genoegen, dat men in deze gemeente voornemens is, een veefonds op te rigten, en dat er ook plan bestaat een onderlinge brandwaarborgmaatschappij tot stand te brengen, waartoe zeer spoedig eene vergadering zal plaats hebben. — Te Peize heeft de zachte weersgesteldheid zekere W. L. B., molenaar alhier, in de vorige week nog bijna een mud land met winterrogge gezaaid; men is zeer nieuwsgierig naar den afloop van dit gezaai; ook heeft zekere *R. P. Mulder* aldaar, zijn 93ste verjaardag onlangs gevierd; de oude man geniet nog eene volkomene gezondheid.

REGTSZAKEN.

Arrondissements Regtbank te Assen.

27 Febr. H. J. C. te Zuidbarge, wegens het buiten noodzaak dooden van een huisdier op het erve van den eigenaar, als niet overtuigend bewezen, vrijgesproken; — J. S. te Smilde, wegens het moedwillig toebrengen van slagen, veroordeeld tot 1 maand gevangenisstraf en f 8-// boete; — F. H. te Meppel, wegens eenvoudige rebellie en beleediging met woorden van een bedienend beambte, in de waarneming der bediening, veroordeeld ter zake van het 1e feit tot 1 maand cellulaire gevangenisstraf, van het overige vrijgesproken; — J. A. S., R. J. van V., G. W. H. en H. W. te Zuidwolde, wegens moedwillige verwonding, als niet wettig bewezen vrijgesproken; — J. J. S en R. R. van den B. te Yhorst (Overijssel) wegens het moedwillig toebrengen van slagen, veroordeeld ieder tot 1 maand gevangenisstraf en 8-// boete.

INGEZONDEN STUKKEN.

Een woord over den onderwijzer Stevens te Borger.

De onderwijzer *A. Stevens* van Borger is overleden, en deze gemeente heeft in dien man veel verloren. Niet alleen toch was hij als ingezeten in zijn dorp geacht en bemind; maar men achtte en eerde hem ook als den vaderlijken vriend der jeugd. Met een hart vol liefde voor zijne leerlingen, deelde hij mede, lokte hij uit, verbeterde hij, totdat hij overtuigd was, dat de kinderen hem begrepen. Men ontwaarde in zijn onderwijs dan ook, bij de wederzijdsche mededeeling, dat de meester en de kinderen vrienden waren. En wij houden er ons van overtuigd, dat de vriendschap niet in de school geëindigd is. Voorzeker niet; menigeen die voor dertig jaren bij *S.* op de schoolbank zat en die nu een trouw en zorgend vader of eene liefdevolle moeder mag zijn, brengt nog van harte hulde aan den geliefden afgestorvene.

Maar ook in den omgang met zijne mede-ambtgenooten was *S.* een fiksch man. Hij deed wel niet veel van zich spreken, maar was toch gezellig en opgeruimd. Hij hield zich niet op een' afstand of sprak uit de hoogte, maar was bescheiden, gul en openhartig. Menig onderwijzer bezocht hem dan ook gaarne; maar vele, vooral jonge onderwijzers, trokken doorgaans ook nut uit een gesprek met hem; want hij was een ervaren man niet alleen in 't practische, maar ook in 't wetenschappelijke van zijn vak. Was dit laatste niet zoo algemeen bekend, *S.* had daaraan minder behoefte, nederig en eenvoudig als hij was. Zijn streven en werken was uitsluitend voor zijn vak, en wie hem kende zal zijne ervaring daarin huldigen.

Dat het zijne treurende weduwe, die zooveel in hem verloor, welga, is onze bede.

Wat hem zelven betreft, aan hem moge 't woord gelden: over weinig waart gij getrouw, over veel zal ik u zetten.

S., 24 Febr. 1857. X.

ADVERTENTIEN.

Na eene ziekte van weinige dagen ontsliep gisteren avond kalm en zacht in de hope des Eeuwigen levens, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote en mijner kinderen en behuwd-kinderen teeder beminde moeder ARENDINA ROELINA KOOPS, na eene Echtvereeniging van bijkans twee en veertig jaren, in den ouderdom van ruim vier en zestig jaren, diep door ons allen betreurd.

Gasselte den 23 Februarij 1857.

A. PRINS.

Borger, 26 Febr. 1857.

De nagelatene betrekkingen van A. STEVENS, in leven onderwijzer alhier, zeer gevoelig voor en vereerd door de menigvuldige en ondubbelzinnigste blijken van vriendschap en genegenheid, den overledene gedurende zijn lijden en bij zijne ter aardebestelling, door zijne talrijke vrienden betoond, betuigen allen daarvoor hunnen opregten en hartelijken dank.

F. M. H. Cohen,

tandmeester aan het Instituut voor Doofstommen te Groningen, **kunsttanden en gebitten-vervaardiger** en van alle tot dusverre uitgevondene ***mondhulpmiddelen*** naar de beste fransche uitvinding is alhier gelogeerd bij den Heer SOMER, op Maandag aanstaande den 2den Maart.

ADVERTENTIE.

FRANSSEN & Cie. *TE ZWOLLE*

maken bekend, dat **J. D. TEN BRUMMELAAR niet** meer in hunne dienst is en de Heer ***N. G. SCHNEIDER*** alléén door hen belast is met den ***verkoop*** en de ***ontvangst*** van gelden buiten Zwolle.

EEN KOPER- OF BLIKSLAGERSKNECHT,

zijn werk verstaande, kan dadelijk vast werk tegen kost, inwoning en goed salaris bekomen. Men vervoege zich in persoon of met gefrankeerde brieven bij den koper- en blikslager

A. J. KIERS te Assen.

Ten verzoeke van ALBERT LUCAS WOLTERS, land- en veengebruiker te Drouwendermond, gemeente Borger, zal door den Notaris J. J. DE BLECOURT te Wildervank, **in het openbaar worden verkocht:**

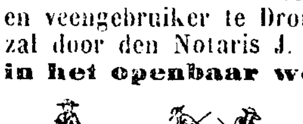

Twee BLOKPLAATSEN **VEEN** en **ONDERGROND**, gelegen in de Veenmarkte van Drouwenderveen, gemeente Borger, zijnde de BLOKPLAATSEN bekend aldaar onder No. 6 en 7, ieder ter grootte van twaalf bunder zeven en veertig roeden en twintig ellen.

Deze verkoop zal gehouden worden, ten huize van den logementhouder JAN HEIJEN KOCK te Stads-Kanaal, gemeente Wildervank, op DINGSDAG den 10 Maart 1857, des voordemiddags te tien uur.

Mr. S. J. OOSTING, Notaris te Emmen, zal op Dingsdag den 3 Maart 1857, des morgens te 10 uren, ten huize van de Wed. MULDER te Roswinkel, ten verzoeke van den Heer Mr. J. GOCKINGA, Procureur te Winschoten, als onherroepelijk gevolmagtigden hijpothecairen Crediteur van H. OLTHUIS en C. HACKELING, echtelieden te Maten, onder Roswinkel, gemeente Emmen, in het **openbaar** volgens plaatselijk gebruik **Verkoopen:**

DRIE aan laatstgenoemde behoorende perceelen **uitmuntend *BOUW- en WEILAND*,** gelegen onder Roswinkel voormeld, als:

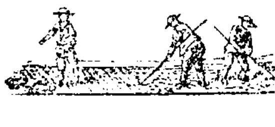

1o. Een perceel **BOUWLAND**, Sectie A. No. 2289, groot 1 B., 57. R., 60 E.

2o. Een perceel **WEILAND**, Sectie A. No. 2292, groot 12 R., 70 E.

3o. Een perceel **BOUWLAND**, Sectie A. No. 2278, groot 54 R., 10 E.

Tevens zal alsdan publiek worden Verkocht:

Een **HUIS** en **ERF**, staande en gelegen te Roswinkel, toebehoorende aan WILLEM KAMPING te Vlagtwedde en in gebruik bij LEBORIUS KOOP.

Emmen den 10 Februarij 1857.

Mr. S. J. OOSTING,
Notaris.

De Notaris A. J. C. TELLEGEN te Smilde zal op VRIJDAG den 6 Maart aanstaande, des voormiddags ten negen uur, ten huize en ten verzoeke van HARM MAST, aan de Vriescheschheid te Smilde, in het openbaar Verkoopen:

Eenige **KOEIJEN**, een **PAARD**, **VARKENS** en **SCHAPEN**, **BOERENGEREEDSCHAP**, een **WAGEN**, een **KABINET**, een **TAPKAST**, **BEDDEN met Toebehooren**, **STOELEN**, **TAFELS**, **KASTJES**, een **KLOK**, een **KACHEL**, — voorts ***20 korven met BIJEN & ledige KORVEN***, ***LADDERS*** en hetgeen verder ten Verkoop zal worden aangeboden.

Op DINGSDAG den 3 Maart 1857, 's morgens te 10 ure, zal ten verzoeke van de Heeren Mrs. J. GRATAMA en A. E. J. NIJSINGH, worden overgegaan tot den publieken Verkoop van op stam staande **DENNEBOOMEN, SPANTEN, RIGGELHOUT, één WILGENBOOM, BOONESTOKKEN en WEEKHOUT,** alles staande op de Landerijen, gelegen aan den Rolderweg, aan het Vreedervelderpad, op het Aardscheveld en aan den Veeneweg.

Te beginnen 's morgens op het Land aan den Veeneweg.

J. J. MULDER,
Deurwaarder.

DENNEN,

ongeveer 900 stuks ligte en zware geschikte SPANTEN, alsook eene partij ***BOONESTAKEN***, gekapt liggende in de Bosch achter de Vallaatshuizinge van STOKER te Appelscha, — zullen op DONDERDAG den 5 Maart 1857, des voormiddags te elf uur, aldaar, publiek verkocht worden door den Notaris TADEMA.

BELANGRIJKE VERKOOPING

te HAULERWIJK.

De Notaris TADEMA te Oosterwolde en J. G. DE JONGH, Cand. Nots. te Gorredijk, zullen op DINGSDAG den 3 Maart 1857, 's voormiddags te elf uur, in de herberg van FOLKERT DE GROEN te Donkerbroek, finaal verkoopen:

Navolgende door wijlen JAN LIBBES DIJKSTRA nagelaten vastigheden te Haulerwijk, op den 10 Februarij j.l. geveild en staande op de nevensvermelde prijzen, als:

a. ***Het WOONHUIS des erflaters***, met ***SCHUUR*** en ***STALLING***, alles ruim en hecht en degelijk onderhouden, met ***ERF*** en ***HOF*** en aangrenzende stukken ***uitmuntend GREIDLAND***, perc. 1—5, groot 4,62,90, op *f* 7.246-//.

b. Ongeveer 1,20,00 ***best BOUW- en GREIDLAND***, de hoogte, met rogge, perc. 6 en 7, op *f* 966-//.

c. 1,05,30 ***vruchtbaar GREIDLAND*** en 1,75,20 ***dito BOUWLAND***, met rogge, over de oude wijk, perc. 8—10, op *f* 2,650-//.

d. ***HUIS, ERF en TUIN***, bij S. VOOR DE WIND, perc. 11, op *f* 274-//.

e. ***HUIS en SCHUUR en GROND***, bij R. HOFF, en 2 stukken ***best BOUWLAND***, met rogge, perc. 12—14, groot 1,76,12, op *f* 2,176-//.

f. ***HUIS, ERF en HOF***, bij OEDS BOUWSMA, perc. 15, op *f* 380-//.

g. ***HUIS en TUIN***, Wittenburg, bij E. R.

---

stammen op de westkust, dit zijn bijzonderheden, welke voor den oogenblik nog onbekend zijn. Al wat men weet is, dat zij gedurende twee jaren te midden van een dier stammen woonden, en na verloop van dien tijd zich in het bezit zagen van eene zekere hoeveelheid stofgoud en ivoor; waarmede zij besloten naar Amerika over te steken, om daar op nieuw hun fortuin te beproeven.

Dit deden zij dan ook. Een Amerikaansch schip bragt hen en hun kleinen schat naar New-York over. Zij bleven te naauwernood eenige dagen in de groote stad en begaven zich vervolgens naar het binnenland. Zes maanden later waren zij gevestigd in eene goede pachthoeve in Kentucky, welke zij hadden laten bouwen, in de hoop, langzamerhand de landen, bosschen enz., welke hunne hoeve omgaven, te ontginnen.

Ondertusschen hielden de broeders en de zuster, welke de een te Antwerpen had achtergelaten, en de bloedverwanten, welke de ander in de omstreken van Bergen bezat, hen voor dood. De ex-zadelmakers lieten niets van zich hooren, en de Belgische werklieden die uit Parijs terugkeerden, wisten niet wat er van hen geworden was. De familien waren reeds geruimen tijd uitgetreurd, toen onlangs de vader van den Waalschen zadelmaker een brief van zijn zoon uit Kentucky ontving. Hij was in het huwelijk getreden met de dochter van een rijken pachter en achtte zich verpligt, deze gebeurtenis aan zijne familie mede te deelen. In deze brief bevond zich eene andere van den Antwerpschen werkman aan zijne broeders en zuster. In dien brief was een wissel van een vrij aanzienlijk bedrag op een huis te Antwerpen gesloten, ten behoeve van de geadresseerden. De broeder meldt, dat hij zeer rijk is, en voornemens is naar zijne geboortestad terug te keeren, en daar van zijn geld, te midden van de familie, zijne overige dagen door te brengen. Sedert dat zijn vriend en deelgenoot, de Waal, gehuwd is, heeft Amerika opgehouden, zoo hij schrijft, het beloofde land voor hem te zijn; hij gevoelt, dat de gevormde associatie op het punt is ontbonden te worden en wil vriendschappelijk van zijn deelgenoot scheiden, voor dat oneenigheid hem daartoe noopt. Hij hoopt in het midden van den zomer te Antwerpen te komen, wel te verstaan, als zijne twee broeders en zijne zuster, of een hunner, nog leven.

Zij leven en wonen in de vierde wijk. Een der broeders is een oppassend militair, sergeant in het Belgische leger. De zuster is met een schoenmakersgezel getrouwd. Het zijn brave lieden, die eerlijk hun brood verdienen. De broeder belooft met hen te zullen deelen, en zij verdienen ten volle het geluk, dat hun te beurt valt.

Een Amerikaansch blad verhaalt, dat er een paar echtelieden in het graafschap van Oranje (staat New-York) leefden, die sints acht jaren elkander geen woord hebben toegevoegd, doch anders nog al goed met elkander over weg konden. (Misschien daarom, omdat ze niet met elkander spreken.) De grond voor deze zonderlinge gedraging bestaat echter daarin, dat zij voor 8 jaren eenen huisselijken twist hadden en dat ieder van hen toen verzwoer, om weder een woord tegen den ander te spreken.

V. D. WAL, en kampje ***best WEIDLAND***, perc. 16 en 17, groot 0,38,78, op *f* 935-*//*.

h. 3,64,40 ***uitmuntend GREIDLAND***, aan Foekenwijk, perc. 18, 19, 21 en 22, op *f* 3,810-*//*.

i. 3,23,60 ***HEIDE***, aldaar, perc. 20, op *f* 100-*//*.

j. Eene ***geheele leije*** aan weêrszijden van de vaart, met ***WIJKEN*** en 3 kampen ***best GREIDLAND***, ***geschikte BOEKWEITGRONDEN*** en ***3 HUIZEN***, bij DORENBOS en anderen, perc. 23—39, groot ongeveer 30 Bunders, uitmuntend voor een te stichten boerderij, op *f* 7,769-*//*.

k. Een ***halve leije AANGEMAAKTE-*** en ***HEIDEGROND***, met ***best BOEKWEITVEEN***, ***halve WIJK***, ***een HUIS*** en ***3 WONINGEN***, bij HARMEN LOUWS en anderen, noordkant der vaart, perc. 40—43, groot 8,30,58, op *f* 1,865-*//*.

l. De ***geregte helft*** in een ***BOERENPLAATS***, 't Punt genaamd, of ***HUIZINGLANDEN*** en ***HEIDEVELDEN***, groot 12 Bunders, bij OENE RIENKS DIJKSTRA massaal met ALLE A. DE BOER, perc. 44, op *f* 840-*//*.

Alles op 12 Mei 1857 en onmiddelijk te aanvaarden en nader bij Verkoopboekjes omschreven.

Op DINGSDAG den 3 Maart 1857, des voormiddags te 10 uren, ten huize van PIETER CORNELIS te Eext,

PUBLIEKE VERKOOP

van eene **groote BOERENPLAATS** te Anderen, gemeente Anlo, bestaande in ruime **behuizinge**, **schuren** en alle daarbij behoorende **groote stukken WEILAND**, **HOOILAND** en ruim 50 mudden **BOUWLAND** en **VELDGRONDEN**.

Eenige **akkers best BOUWLAND** op de Esch te Eext.

In gebruik bij JACOB JOBING te Anderen.

Een **stuk HOOILAND** te Annerveen, groot ruim 1 1/2 bunder, alles toebehoorende aan de erven JAN HAMMING te Annen en SALOMON KLAASSENS SALOMONS en Cons. te Gasselternijeveen.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

Op DONDERDAG den 5 Maart 1857, des voormiddags te 10 uren, ten huize van HENDRIK SLOOTS te Gasselternijeveen,

PUBLIEKE VERKOOP
VAN MEUBILAIRE EN ANDERE GOEDEREN,

als: 15 beste **KABINETTEN** alle naar de laatste smaak, 3 **SECRETAIRES**, 2 **CHIFONNIèRES**, **LATAFELS**, **COMMODES**,

RONDE- en **UITTREKTAFELS**, pl. m. 100 **STOELEN**, halve en geheele **KASTKLOKKEN**, **SPIEGELS**, **SCHILDERIJEN**, **PORCELEIN**, Engelsche en andere **LAMPEN**, **KAGCHELS**, **IJZERWAREN**, als **KETELS**, enz. enz. enz. enz., ten verzoeke van den koopman T. L. DE VRIES te Veendam.

Notaris Mr. C. E. KNIPHORST.

ORANJE-KANAAL.

De Notaris Mr. J. T. KIJMMELL te Westerbork, zal, ten verzoeke van de Heeren J. KLIJN en Cie., op Donderdag den 5 Maart, ten huize van H. BOER, kastelein te Hijken en op Vrijdag den 6 Maart aanstaande, ten huize van J. S. THIJN, logementhouder te Westerbork, beide dagen des voordemiddags te 10 uren, PUBLIEK

TE KOOP PRESENTEREN:

Ongeveer 38 Bunders **BOUW- WEIDE-** en **HOOILAND**, **VEENGROND** en **HEIDE**, alles bijzonder gunstig gelegen en geschikt tot **HUISPLAATSEN**, langs het Oranje-Kanaal, bij Sluis No. 1, onder Hijken; bij den Beilerweg; bij Sluis No. 2, onder Elp, Orvelte en in de Diphorsten bij het Koehoorn; benevens eenig **WAARDEEL** in de Markte van Elp.

Een Nota der te verkoopene perceelen kan gezien worden bij Hk. BOER te Hijken, en in het Sluishuis No. 2.

De perceelen zijn ***afgepaald*** en ***genummerd***. De aanvaarding is dadelijk na de finale toewijzing.

Westerbork den 25 Februarij 1857.

Notaris Mr. J. T. KIJMMELL.

De Heer J. HEPPENER Notaris te Borger, gedenkt ten verzoeke en ten huize van D. H. DE VOOGD en Vrouw te Nieuw-Buinen, op Maandag den 9 Maart des voordemiddags te 10 ure, PUBLIEK BIJ OPENLIJKE VEILING

TE VERKOOPEN:

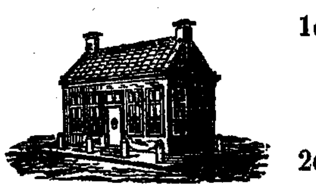

1o. Een **HUIS en TUIN**, groot pl. m. 1/4 Bunder, zijnde een welbekende neringrijke **BAKKERIJ** en **KRUIDENIERSWINKEL**.

2o. Een **HEEMSTEDE**, daar aangelegen, groot als boven gemeld, alles vrij en eigen grond, staande en gelegen te Nieuw-Buinen bij het Glasfabriek, alles te aanvaarden op den 1 Mei 1857.

Een groot gedeelte der koopschat kan blijven bestaan, de voorwaarden 8 dagen te voren ten huize van den eigenaar en ten kantore van den Notaris te lezen.

J. HEPPENER, Notaris.

AANBESTEDING.

Op DONDERDAG den 19 Maart 1857, des namiddags ten een uur, zal aan het Provinciehuis te Assen, bij enkele inschrijving, **worden aanbesteed:**

Het BOUWEN eener nieuwe KERK voor de Hervormde Gemeente te Gasselternijeveen, met bijlevering van de daarvoor benoodigde MATERIALEN

behalve de Metselsteenen.

Het Bestek en **de Voorwaarden** liggen ter lezing te Assen in de voornaamste LOGEMENTEN; te Coevorden bij VAN TAREL: te Hoogeveen bij de Wed. LUINGE; te Meppel in de WEEM, te de Wijk bij G. LUBBERINK; te Smilde bij J. H. WIND; te Winschoten bij Mej. WIESMANN; te Stadskanaal bij H. SAP; te Groningen bij UITHOF; te Veendam bij DUINTJER; te Zwolle bij SCHEUER; te Leeuwarden in het Logement de WIJNBERG; te Gasselternijeveen bij de Wed. BAKKER en te Amsterdam in de NIEUWE STADSHERBERG.

Aanwijzing in loco daags voor de Besteding, van 's morgens tien tot 's namiddags vier uren; terwijl ten allen tijde inlichtingen te bekomen zijn bij de KERKVOOGDEN van voornoemde Gemeente, bij wie ook de **Teekeningen** kunnen worden ingezien, en bij den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat P. KOCK te Assen.

Met het ***SCHUURPOEDER*** van de SCHUMACHERSCHE-Wetsteen-fabriek kan men op de gemakkelijkste wijze blinkend Koper, heldere Spiegels en glansrijk Zilver verkrijgen. Het neemt oogenblikkelijk al het beslag van het Metaal weg en is zoo fijn en zacht, dat het den luister in het minst niet beschadigt. Aangeslagen lampglazen worden, daarmede gepoetst, in een oogenblik zoo helder als kristal. Zilveren lepels enz. worden het best met de vlakke band daarmede gepoetst en zijn dan zoo blank als nieuw. Geen ander poetsgoed is zoo geschikt knoopen en ornamenten, sabelscheden en andere wapenstukken te poetsen.

STOLLP'S LIKDOORN-BALSEM

neemt likdoorns en eksteroogen in weinige dagen voor goed weg. Attesten van den Graaf en de Gravin VAN SONTHEIM in Stuttgart, Oberfinanzrath HARTMAN, ADOLF HAUSMANN, Finanzrath HäRLIN, allen te Ludwigsburg, spreken er met veel lof van.

Het fleschje kost 60 cent.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Meppel, A. JEULEN.
Hoogeveen, JAN VAN DER WOLDE Jr.
Gordijk, S. G. ZWART.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

en in de bekende Dépots in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

Assen, 20—27 Feb. Bev. J. Lanting geb. Wolting, van z.; S. Hummelen geb. Smeerke, van d.; P. Lamberts geb. Lamberts, van z.; H. Timmer geb. Alberts, van z. — Overl. J. Oldenhuis, ml., ongeh., ruim 21 j.; W. J. Gorel, ml., bijna 5 j.

Meppel, 19—26 Feb. Bev. H. Bertelink geb. ten Hoeve, van d.; A. Weide geb. Huberts, van d. — Overl. M. de Graaf, 52 j., echtgenoote van K. ter Heide.

Makkinga, 19—26 Feb. Geb. Harmen, z. van J. L. Akkerman en K. H. Weerman te Elsloo; Jacob, z. van H. A. Berga en A. T. van der Lei te Haule; Johannes, z. van T. H. Beijert en B. H. Blom te Haulerwijk; Johannes, z. van D. S. Jonkers en A. S. v. d. Duin te Langedijke; Ettje, d. van A. J. Heebers en F. W. van Loon te Donkerbroek; Lieuwkje, d. van T. W. Iedema en T. K. Walda te Appelscha; Jan, z. van H. J. Betten en G. R. Haisma te Oosterwolde. — Overl. Jan Willems Hofman, 8 j., te Vochteloo; Reinder Marcus Hof, 10 m., te Haulerwijk; Sepkjen Harms Ploeg, 77 j., te Haulerwijk.

Weststellingwerf, 19—25 Feb. Ondertr. J. G. van der Hoef met E. R. de Vries, beide van Munnekeburen; L. L. de Vries van Blesdijke met T. J. Mulder van Vledder. — Geb. Dubbelt, z. van J. D. Zijlstra en S. F. v. d. Molen van Munnekeburen; Johannes, z. van J. de Grouw en W. L. Lenstra van ter Idzard; Sander, z. van J. H. S. Bruinewoud en G. L. v. d. Laan van Wolvega; Engelbert, z. van N. Schwering en A. v. d. Werf van Noordwolde. — Overl. R. J. Molenbuur, ml., 47 j., geh., van Oldeholtpa; IJ. E. v. d. Molen, ml., 63 j., geh., van Spanga; J. W. F. van Rooij, ml., 4 j., van Noordwolde; L. J. Bos, vrl., 56 j., ongeh., van Boijl.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 27 Febuarij.

Tarwe, Jarige	70 ℔ *f* 12.75		Boekweit, zand 60 N.pd. *f*	6.15
„ N. Oml.	68 „ 8.40		„ „ 62 „ „	6.65
dito.	70 „ 9.40		„ zwarte 62 „ „	6.55
„ „ Old.	66 „ 6.90		„ veen 64 „ „	7.05
„ „ „	70 „ 8.90		Paardeboonen.. *f* 4.50 à	5,85
Rogge, N. Inl.	60 „ 4.20		Groene Erwten. „ 00.00 à	00.00
„ „ „	62 „ 4.90		Graauwe „ „ 00.00 à	00.00
„ „ „	64 „ 5.60		Koolzaad . . . *f* 12.00 à	15.00
Haver. N. dikke	40 „ 3.15		Gort, grove . „ 7.75 à	8.75
„ „	42 „ 3.35		Gort, parel , „ 11.25 à	13.00
„ Voer	36 „ 2.75		Olie, raap p. vat „ 48.50 à	00.00
„ „	40 „ 3.15		Raapkoeken. . . . à	—.—
„ Zwarte	36 „ 2.75		Lijnkoeken . . . . —.— à	—.—
„ „	38 „ 2.95		Boter 1ste soort . . . . *f*	42 00
Garst, N. wint.	54 „ 4.90		Boter 2de „ *f* 38.00 a	00.00
„ „ „	56 „ 5 40			
„ „ zomer	56 „ 5.05			
„ „ knob.	60 „ 5 70			

Tarwe en Rogge in een doen. — Boekweit door schaarsheid wederom hooger verkocht. — Garst ruim prijshoudend. — Haver over 't geheel wederom wel zoo goed te plaatsen. — Boonen in de beste soorten wel zoo aangenaam, afwijkende soorten stil. — Koolzaad weinig in omgegaan. — Grove Gort prijshoudend. — Raapolie als voren.

ASSEN, 26 Februarij. W.-Rogge f 5,25 tot f 6.25. — Zand-Boekweit f 6,00 a f 6.60. — Veenboekweit f 5.50 tot f 6,25. — Haver f 0,00 tot f 0,00. — Ruigwitte Aardappelen f 1,50 tot f 1,60; roode Venlosche dito van f 1,40 tot f 1.50. — Knollen van f 0,00 tot f 0,00. — Roode Kool van f 0.00 tot f 0,00. — Witte dito f 0.00 tot f 0.00. — Varkens, magere van f 0,00. — Stroo per 1000 ℔ f 00,00. — Eijeren de 100 stuks f 1,75. — Boter f 0,92 1/2. — Roggebrood de 6 Ned. ℔ f 0,48.

MEPPEL, 26 Feb. Rogge f 5,80 a f 6,40. Boekweit f 6,00 a f 6,50. Boter 1 1/2 N. ℔ f 1,70 a f 1,85. Boter per 1/8 vat f 22,00 a 24,00.

WOLVEGA, 25 Feb. Rogge f 6.40 tot f 6.80; aangevoerd 46 mud. — Haver van f 0.00 tot f 0.00; aangevoerd 00 mud. — Boter f 52.00; aanvoer 26 1/4 en 34 1/8 tonnen.

AMSTERDAM, 25 Feb. TARWE tot nagenoeg vorige prijzen aan consumtie; 128 ℔ oude bonte Poolsche f 420, f 425; 127 ℔ dito f 440; 129, 130 ℔ nieuwe dito f 425; 127, 131 ℔ dito f 405, 450; 129, 131 ℔ jarige dito f 415, f 430; 127 ℔ nieuwe Geldersche f 330. — ROGGE tot vorige prijzen; 120 ℔ Amerikaansche f 255; 120 ℔ Archangel f 230 bij partij; 117/19 ℔ Petersburger f 217, 223; 115 ℔ dito f 211 bij partij; 144, 145/2 ℔ nieuwe Inlandsche f 220, 222. — GARST iets hooger; 98, 100, 101 ℔ nieuwe Friesche Winter f 174, 178, 180. — HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD dadelijk zonder handel, op het Voorjaar lager afgegeven, op het Najaar bij voorgaanden marktdag £ 1/2 hooger; op 9 vaten Olie in April £ 88 1/2; Nov. £ 79. — LIJNZAAD in een doen; 113/14 ℔ Berdianski f 430. — RAAPOLIE dadelijk en 1o. Mei lager afgegeven, op het Najaar onveranderd; op 6w. f 52 3/4; Vliegend f 51 1/2, 51; 1o. Mei f 49 5/8, 49 1/4, 3/8; Sept. en Oct. f 46; Nov. en Dec. f 46, 45 3/4. — LIJNOLIE dadelijk en op het Voorjaar flaauw, op het Najaar prijshoudend; op 6w. f 43 3/4; Vliegend f 42 1/2, f 42 1/4; 1o. Maart f 42, 41 3/4; April f 42 1/4, 42, 1/4; Mei f 42 1/2; 1/4, 1/2; Najaar f 42 1/4. — HENNEPOLIE op 6w. f 50 3/4; Vliegend f 49 1/2. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 85 a 90. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 10 a f 15.

SCHIEDAM, 24 Feb. MOUTWIJN tot f 19 1/2 met veel handel en bleef gevraagd. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f 23 1/2 af 24 per vat contant.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1857.

	pct.	25 Feb.	26 Feb.
Nederl. W. S.	2 1/2	63 5/8	63 7/8
„ „	3	75 15/16	76
„ „	4	95 1/4	95 3/8
Amort. Synd.	3 1/2		
Handelm.	4 1/2		
O. I. Leening	4		
Aand. H. Spw.			
Aand. R. Spw.	4 1/2		
Ned. B.			
Maats. Weld.		62	62
Rusland,			
Obl. Hope	5	104 1/8	104
Dito 1831/33	5		93
Cert. 1840	4	84 3/4	85
„ Stieglitz	4	84 5/8	84 5/8
Cert. v. Ass.	6		64 1/2
Polen,			
Aand. fl. 500	*f*		152 1/2
Obl.	4	78 3/8	78 3/8

	pct.	25 Feb.	26 Feb.
Spanje, Obl.	1 1/4	24 9/16	24 1/2
Obligatien	3	41 1/2	41 1/2
Binnenl.	3	37 7/16	37 3/8
Amortisable			
Bewijs. Coup.		6 3/4	6 11/16
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	80 3/4	80 5/8
„ „	4		64
„ Metal.	5	76 5/8	76 13/16
„ „ N.	5	86 3/8	86 5/8
„ Nation.	5	78 3/8	78 9/16
„ „	2 1/2	39 3/4	34 1/16
Belgie, Cert.	2 1/2		
Rothschild	2 1/2	52	52 1/8
Portug., Obl.	3	45 3/16	45 1/4
Brazilien	5	99	99
Weener aandeelen	4		

25 Feb. Bij weinig geanimeerden omzet was de stemming algemeen iets flaauwer.

26 Feb. Vaste markt; in Oostenrijksche fondsen was de handel vrij levendig, overigens weinig beteekenend.

De top van den Chimborazzo is, zoo al niet geheel bestegen, toch volkomen bestijgbaar. Toen A. von Humboldt met zijn vriend Bonpland op 23 Junij 1802 den Chimborazzo, die toen voor den hoogsten berg der aarde gehouden werd, beklimmen wilde, moest hij ter hoogte van 5909 el omkeeren, daar een rotsmuur hem onoverkomelijk toescheen. Ook Boussingault, de tweede die de beklimming beproefde, kwam 16 Dec. 1831 slechts tot 6004 el, dus nog 95 el hooger dan von Humboldt. Het *J. des Débats* van 18 Febr. deelt een brief van den Franschen reiziger Jules Remy mede, die, in gezelschap van den Engelschen reiziger Brenchley, 3 Nov. 1856 den berg van eene andere zijde besteeg en ofschoon geheel en al door digte wolkenslnijers omhuld en door een hevig onweder tot den terugtogt genoodzaakt, evenwel tot op eene hoogte van 6543 ellen — de berg is volgens Humboldts trigonometrische meting 6544 ellen hoog — geraakte en aldaar een vuur aanmaakte. Of Remy volkomen den top bereikte, kan twijfelachtig zijn, maar dat deze thans bereikt kan worden, is zeker. De lucht was op die hoogte nog volkomen tot het ademen toereikend, de kortademigheid en de anders bij het opstijgen van zulke hoogten gewone verschijnselen, werden, zoo als Remy uitdrukkelijk meldt, noch door hem, noch door zijn medgezel waargenomen.

Een klugtig voorval had dezer dagen te Rottenburg plaats. Een boer, die wat te veel over zijn bier was, was 's avonds in de nabijheid der smederij op straat slapende gevonden, en door de aldaar aanwezige arbeiders in de werkplaats gebragt. Nadat hij aldaar een tijd lang voort geslapen had, ontwaakte hij, en zag met schrik rondom zich gloeijend roode vuurovens, met aan het werk zijnde zwarte gedaanten. Thans vielen hem zijne zonden loodzwaar op het geweten, even als of hij zich in de diepte der hel bevond, en toch konde hij zich maar niet herinneren, wanneer hij gestorven was. In zijn gewetensangst wierp hij zich dan ook voor hem, dien hij voor den voornaamste hield, op de knieën met de woorden: „Ach, heer opperduivel! hebt toch erbarmen met mij, en laat mij toch voor ditmaal nog loopen; want, geloof mij, ik ben zeker nog niet geheel dood!" En werkelijk, de heer opperduivel liet zich er toe bewegen, want de boer verliet deze plaats des schriks, zekerlijk met het vaste voornemen, — om er niet weder te komen.

RAADSELS en CHARADES.

LXXV. Ik ben een bestuurder, de tegenwoordige tijd van een werkwoord en ook een gedeelte eener vorstelijke kroon. Neem mijn laatste letter weg, en ge houdt, van achteren naar voren gespeld, den naam van een mensch over.

GEDRUKT BIJ GRATAMA TE ASSEN.

IJBLAD No. 8, behoorende bij de ovinciale Drentsche en Asser Courant n Zaturdag den 28 Februarij 1857.

ONTWERP VAN WET

OP HET

LAGER ONDERWIJS.

WIJ WILLEM III, *bij de Gratie Gods Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, sa-! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat . 194 der Grondwet voorschrijft, dat de inrigting n het openbaar onderwijs, met eerbiediging van ers godsdienstige begrippen, door de wet wordt regeld; dat er overal in het Rijk van overheids ege voldoend openbaar lager onderwijs wordt geven, en dat het geven van onderwijs vrij is, behoudens het toezigt der overheid, en bovendien, or zooveel het middelbaar en lager onderwijs beft, behoudens het onderzoek naar de bekwaamid en zedelijkheid des onderwijzers; het een en der door de wet te regelen;

dat het noodzakelijk is, in afwachting der regeg van het middelbaar en hooger onderwijs, aan bepalingen, voor zooveel het lager onderwijs treft, gevolg te geven.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord met gemeen overleg der Staten-Generaal hebben bedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden verstaan bij deze:

TITEL I:

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Het lager onderwijs omvat het:

Lezen, schrijven, rekenen, benevens de beginselen der ederlandsche taal, der geschiedenis, der aardrijkskunde, er kennis van de natuur, der wiskunde en der vormer.

Art. 2. Het lager onderwijs wordt onderscheiden openbaar en in bijzonder onderwijs.

Openbaar onderwijs is hetgeen gegeven wordt van ege de gemeenten, de provincien en het Rijk, ezamenlijk of afzonderlijk; het overige is bijzonder nderwijs.

Art. 3. Het lager onderwijs wordt gegeven aan inderen van verschillende huisgezinnen gezamenlijk, aan kinderen van een gezin afzonderlijk.

Het eerste is school-, het laatste huisonderwijs.

Art. 4. Geen schoolonderwijs wordt gegeven in calen, die door de plaatselijke schoolcommissie erklaard zijn voor de gezondheid schadelijk te wen, of van onvoldoende ruimte voor het aantal choolgaande kinderen.

Indien in de uitspraak der plaatselijke schoolcommissie niet wordt berust, beslissen Gedeputeerde Staten.

Het komen in hooger beroep zoo van de uitspraak er plaatselijke schoolcommissie als van die van edeputeerde Staten, geschiedt binnen veertien daen.

In afwachting der eindbeslissing kan het onderijs in het afgekeurde locaal worden voortgezet.

Art. 5. Het schoolonderwijs wordt gegeven door hoofd- en hulponderwijzers, hoofd- en hulponderwijzeressen, en kweekelingen, zoo mannelijke als rouwelijke.

Kweekelingen zijn zij, die, den ouderdom nog niet ereikt hebbende, waarop zij tot het examen als hulponderwijzer of als hulponderwijzeres kunnen vorden toegelaten, de onderwijzers en onderwijzeessen bij hun schoolonderwijs behulpzaam zijn.

Dien ouderdom bereikt hebbende, mogen zij als weekelingen werkzaam blijven gedurende den tijd, ie nog verloopen moet, alvorens zij tot het examen kunnen worden toegelaten.

Indien kweekelingen het examen vermeld in het 2de en 3de lid met ongunstig gevolg hebben afgelegd, of om redenen, ter beoordeeling van Gedeputeerde Staten, verhinderd zijn geweest, examen af e leggen, kunnen zij nog tot aan het eerstvolgend examen werkzaam blijven.

Art. 6. Niemand mag lager onderwijs geven, die niet in het bezit is der bij deze wet gevorderde bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid.

Vreemdelingen behoeven bovendien Onze vergunning.

Art. 7. De bepalingen van het voorgaand artikel zijn niet toepasselijk op hen, die tot het gezin behooren van de ouders of voogden der kinderen, aan wie zij onderwijs geven, noch op de kweekelingen bij de scholen.

Art. 8. Die lager onderwijs geeft, zonder daartoe bevoegd te zijn of in strijd met het bepaalde bij art. 4, wordt, voor de eerste maal gestraft met eene boete van vijf en twintig tot vijftig gulden, voor de tweede maal met eene boete van vijftig tot honderd gulden en gevangenisstraf van acht tot veertien dagen, te zamen of afzonderlijk, en vervolgens elkens met gevangenisstraf van eene maand tot een jaar.

Op hem, die buiten de grenzen zijner bevoegdheid lager onderwijs geeft, is de helft dezer straffen van toepassing.

Art. 9. Bij elke veroordeeling tot boete wordt tevens door den regter bepaald, dat de veroordeelde, indien hij niet binnen ééne maand, na daartoe bij deurwaarders-exploit te zijn aangemaand, aan het vonnis heeft voldaan, door gevangen[illegible] regter bepaald tot verhaal eener boete van vijf en twintig gulden op drie, van vijftig gulden op zeven, en van honderd gulden op veertien dagen.

De geheele voldoening aan het vonnis ontslaat van het verder ondergaan der gevangenzetting.

Art. 10. Buiten de gevallen, in deze wet vermeld, vervalt de bevoegdheid tot het geven van lager onderwijs voor hem, die bij eindvonnis is veroordeeld:

a. wegens misdaad;

b. wegens diefstal, opligting, misbruik van vertrouwen of aantasting der zeden.

Art. 11. Die de bevoegdheid tot het geven van lager onderwijs verloren heeft, kan haar niet terugkrijgen.

In de gevallen, bedoeld bij art. 20, 5de lid, en art. 36 kan zij door Ons worden teruggeven.

Art. 12. Ter opleiding van onderwijzers is er van rijkswege minstens ééne kweekschool en wordt bovendien jaarlijks eene som in de begrooting der staatsuitgaven voorgedragen.

Art. 13. De bepalingen dezer wet omtrent de onderwijzers zijn insgelijks op de onderwijzeressen van toepassing, voor zooverre zij voor dezen geene uitzonderingen behelst.

Art. 14. Van elk besluit, krachtens deze wet door Gedeputeerde Staten genomen, kan bij Ons voorziening worden gevraagd.

TITEL II.

Van het openbaar onderwijs.

§ I. *Van de scholen.*

Art. 15. In elke gemeente wordt lager onderwijs, naar den omvang van art. 1, gegeven in een voor de bevolking en de behoefte voldoend getal scholen, toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid.

Met inachtneming van art. 121 der wet van den 29sten Junij 1851 (Staatsblad no. 85) kunnen twee of meer naburige gemeenten zich vereenigen tot het oprigten en in stand houden van gemeenschappelijke scholen.

Art. 16. De gemeenteraad bepaalt het getal der scholen. Zijn besluit wordt aan Gedeputeerde Staten medegedeeld.

Zoo Gedeputeerde Staten het getal onvoldoende achten, bevelen zij vermeerdering.

Indien het Ons onvoldoende voorkomt, kan vermeerdering door Ons worden bevolen.

§ 2. *Van de onderwijzers.*

Art. 17. Wanneer het getal der leerlingen op eene school meer dan zeventig bedraagt wordt de hoofdonderwijzer bijgestaan door een kweekeling, meer dan honderd door een hulponderwijzer, meer dan honderd vijftig door een hulponderwijzer en een kweekeling. Boven dit getal wordt hij telkens voor vijftig leerlingen door een kweekeling en voor honderd leerlingen door een hulponderwijzer bijgestaan.

Deze kweekelingen moeten zijn ten genoegen van den districtsschoolopziener.

Art. 18. Aan elken hoofdonderwijzer wordt, behalve vrije woning, zoo mogelijk met een tuin, eene jaarwedde toegelegd.

Ingeval hem geene vrije woning kan verschaft worden, ontvangt hij eene billijke vergoeding voor huishuur.

Bij verschil tusschen den gemeenteraad en den onderwijzer omtrent het bedrag dier vergoeding beslissen Gedeputeerde Staten.

Ten behoeve van elken kweekeling, bedoeld in het voorgaand artikel, wordt den hoofdonderwijzer eene jaarlijksche toelage verleend.

Aan elken hulponderwijzer wordt eene jaarwedde toegelegd.

De jaarwedden en toelagen worden door den gemeenteraad onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten bepaald.

Voor een hoofdonderwijzer is het bedrag der jaarwedde ten minste f 400, voor een hulponderwijzer ten minste f 200. Het bedrag der toelage is ten minste f 25.

Art. 19. Om als hoofd- of hulponderwijzer benoemd te kunnen worden, wordt vereischt het bezit:

a. eener acte van bekwaamheid;

b. van een getuigschrift van goed zedelijk gedrag, afgegeven door het bestuur der gemeente of gemeenten, waar de bezitter gedurende de twee laatste jaren heeft gewoond.

Art. 20. De hoofd- of hulponderwijzers worden benoemd door den gemeenteraad uit eene voordragt van drie personen, opgemaakt door burgemeester en wethouders, in overleg, wat de hoofdonderwijzers betreft, met den districts-schoolopziener, en wat de hulponderwijzers aangaat, met den hoofdonderwijzer. Bij verschil van gevoelen tusschen burgemeester en wethouders en den schoolopziener of den hoofdonderwijzer beslissen Gedeputeerde Staten.

De hoofd- en hulponderwijzers worden geschorst en ontslagen door den gemeenteraad, doch niet dan na goedkeuring van Gedeputeerde Staten, die vooraf den districts-schoolopziener hooren. Ontslag op eigen verzoek geschiedt zonder die goedkeuring.

Is schorsing of ontslag, naar inzien der plaatselijke schoolcommissie of van den schoolopziener, noodig, en de gemeenteraad nalatig of weigerachtig daartoe over te gaan, dan kan dit door Gedeputeerde Staten geschieden.

Schorsing geschiedt met behoud of met verlies der bezoldiging gedurende het buiten dienst blijven.

Ontslag ter zake van een ergerlijk levensgedrag heeft het verlies der bevoegdheid tot het geven van onderwijs ten gevolge.

Het benoemen en ontslaan van kweekelingen ge[illegible]gens der kinderen en aan hunne opleiding tot alle Christelijke en maatschappelijke deugden.

„De onderwijzer onthoudt zich van iets te leeren, te doen of toe te laten, wat strijdig is met den eerbied verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van andersdenkenden. Hij prent aan de kinderen dien eerbied in en wekt hen op tot onderlinge liefde en verdraagzaamheid.

„Het geven van onderwijs in de godsdienst wordt overgelaten aan de kerkgenootschappen. Hiertoe zijn de schoollocalen buiten de schooluren voor de leerlingen der school beschikbaar.

„Waar de kinderen van het bezoeken der openbare school, uithoofde van godsdienstige bezwaren der ouders, worden teruggehouden, en deze bezwaren, na een zorgvuldig onderzoek, niet kunnen worden uit den weg geruimd, wordt, indien hieraan kan te gemoet gekomen worden door de oprigting van eene bijzondere school, tot het oprigten en onderhouden van zoodanige school, des gevorderd, hulp verleend door middel van een rijkssubsidie. Het verleenen van zoodanig subsidie geschiedt door de wet."

Art. 22. De hoofd- en hulponderwijzers bekleeden geene ambten of bedieningen dan onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, die vooraf burgemeester en wethouders, en, in gemeenten van 4000 zielen en daarboven, de plaatselijke schoolcommissie, in de overige gemeenten den districtsschoolopziener hooren. Noch zij noch hunne huisgenooten drijven handel of oefenen beroepen of neringen uit.

Art. 23. Aan hoofd- en hulponderwijzers, door ouderdom, ziels- of ligchaamsgebreken ongeschikt, hunne betrekking verder waar te nemen, wordt in de volgende gevallen en onder de daarbij gestelde voorwaarden, pensioen ten laste van den Staat verleend.

Art. 24. Aanspraak op pensioen wordt verkregen op bereikten vijf en zestigjarigen leeftijd, na ten minste tienjarigen diensttijd.

Evenwel kan op vroegeren leeftijd pensioen worden toegekend aan hem, die, na tienjarigen diensttijd, uithoofde van ziels- of ligchaamsgebreken voor de waarneming zijner betrekking ongeschikt is.

Die ongeschiktheid wordt aangenomen op de verklaring van den districts-schoolopziener, en op die van Gedeputeerde Staten. Bij de berekening van het pensioen komen alleen in aanmerking diensten, onder deze wet als hoofd- of hulponderwijzer, en, vóór dien tijd, als onderwijzer aan eene openbare school, ten behoeve van het lager onderwijs bewezen.

Voor hem, die niet eervol wordt ontslagen, gaat aanspraak op pensioen verloren.

Art. 25. Het pensioen beloopt voor elk jaar dienst een zestigste deel van de jaarwedde, die over de laatste twaalf maanden, het eervol ontslag voorafgegaan, heeft gediend tot grondslag van de betaling der bijdrage, bij art. 26 bepaald, doch mag nimmer het twee derde gedeelte dier jaarwedde te boven gaan.

Art. 26. Als bijdrage voor pensioen wordt door de hoofd- en hulponderwijzers, te rekenen van het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, jaarlijks betaald twee ten honderd van de jaarwedde aan hunne betrekking verbonden. Die bijdrage komt ten voordeele van den Staat en wordt door de zorg der gemeentebesturen geïnd en aan 's Rijks schatkist verantwoord.

Art. 27. Door zoodanige gemeenten, uit welke krachtens deze wet hoofd- of hulponderwijzers worden gepensioneerd, wordt aan den Staat een derde gedeelte van het bedrag van het pensioen vergoed.

Art. 28. De bepalingen van de artt. 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 37, 40 en 41 der wet van den 9den Mei 1846 (Staatsblad no. 24), zoo als die bij de wet van den 3den Mei 1851 (Staatsblad no. 49) zijn gewijzigd, zijn op de pensioenen der hoofd- en hulponderwijzers toepasselijk.

§ 3. *Van de kosten van het onderwijs.*

Art. 29. Elke gemeente voorziet in de kosten van haar lager onderwijs, voor zooverre die niet komen ten laste van anderen, of op andere wijze worden gevonden.

Art. 30. Die kosten zijn:

a. de jaarwedde der hoofd- en hulponderwijzers.

b. de toelagen ten behoeve der kweekelingen;

c. de kosten van het oprigten en in stand houden of huren en van het schoonhouden der schoolgebouwen;

d. die van het aanschaffen en onderhouden der schoolmeubelen, schoolboeken en schoolbehoeften der leerlingen;

e. die van licht en brand, benoodigd voor de schoollocalen;

f. die van het oprigten en in stand houden of huren der onderwijzerswoningen;

g. de vergoeding aan de hoofdonderwijzers voor het gemis van vrije woning;

h. het aandeel der gemeente in het pensioen der onderwijzers;

i. de kosten der plaatselijke schoolcommissie.

Art. 31. Ter tegemoetkoming in deze kosten kan eene bijdrage voor ieder schoolgaand kind worden geheven.

Art. 32. Het invoeren, wijzigen of afschaffen van schoolgeld geschiedt met inachtneming van de artt. 232—236 der gemeentewet.

De invordering wordt geregeld door eene plaatselijke verordening, overeenkomstig de bepalingen van de artt. 258—262 dier wet.

Art. 33. bij de bepaling van het schoolgeld komt niet in aanmerking het vermogen der ouders of der kinderen.

Voor twee of meer kinderen uit één gezin, ge[illegible]

vermogend zijn schoolgeld te betalen, worden niet aan de heffing onderworpen.

Art. 34. Ingeval eene gemeente door Ons, na Gedeputeerde Staten te hebben gehoord, verklaard wordt onvermogend te zijn de kosten van haar lager onderwijs te bestrijden, wordt in hetgeen hare krachten te boven gaat, door de provincie en het Rijk, elk voor de helft, voorzien.

TITEL III.

Van het bijzonder onderwijs.

Art. 35. Tot het geven van bijzonder schoolonderwijs of van huisonderwijs wordt vereischt het bezit:

a. eener acte van bekwaamheid;

b. van gelijk getuigschrift als in art. 19, lit. *b*, is vermeld;

c. van een bewijs, dat beide deze stukken door burgemeester en wethouders der gemeente, waar het onderwijs zal gegeven worden, zijn gezien en in orde bevonden.

Art. 36. De onderwijzers, die bij het geven van bijzonder schoolonderwijs of van huisonderwijs, leeringen verspreiden, strijdig met de goede zeden of aansporende tot ongehoorzaamheid aan de wetten des lands, kunnen, op voordragt van burgemeester en wethouders, van de plaatselijke schoolcommissie of van den districts-schoolopziener, door Gedeputeerde Staten worden verklaard hunne bevoegdheid tot het geven van onderwijs verloren te hebben.

Deze bepaling is ook van toepassing op de onderwijzers, die zich aan ergerlijk levensgedrag schuldig maken.

TITEL IV.

Van de acten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs.

Art. 37. De acten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs, vermeld in de artt. 19 en 35, worden verkregen door het afleggen van examens.

Art. 38. De examens worden afgenomen door vier commissien, elk zamengesteld uit ten minste negen leden, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te kiezen uit de schoolopzieners der onderscheidene provincien, en eenmaal 's jaars door hem tot het verrigten dier werkzaamheid op te roepen.

Art. 39. Elke commissie begeeft zich naar de provincien, welke haar worden aangewezen.

Zij houdt in elke provincie hare vergaderingen in de gemeente, daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te bestemmen.

Art. 40. De tijd, gedurende welken in elke provincie de examens worden gehouden, wordt bij openbare aankondiging ter algemeene kennis gebragt.

Die een examen wenscht af te leggen meldt zich tijdig aan bij den schoolopziener van het district, waarin hij woont, of, van buiten 's lands komende, voornemens is zich te vestigen, met opgave van de acte, die hij verlangt.

Hij legt daarbij over een of meer getuigschriften van zijn goed zedelijk gedrag en zijne geboorteacte.

De dag en plaats van het examen worden hem door den schoolopziener bekend gemaakt.

Art. 41. Om tot het examen te worden toegelaten, moet de gevorderde ouderdom zijn bereikt.

Deze is bepaald voor de hulponderwijzers en hulponderwijzeressen op 18 jaren, voor de hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen op 23 jaren.

Art. 42. Voor het examen ter verkrijging eener acte van bekwaamheid als hulponderwijzeres en als hulponderwijzer wordt gevorderd:

goed lezen en schrijven;

voldoende kennis der zinsontleding, spelregels en eerste gronden der Nederlandsche taal;

vaardigheid om zich, zoowel mondeling als schriftelijk, juist en gemakkelijk uit te drukken;

beginselen van de vormleer;

rekenen, zoowel met geheele getallen, als gewone en tiendeelige breuken, toegepast op munten, maten en gewigten; — als hulponderwijzer, daarenboven, de leer der evenredigheden;

geschiedenis en aardrijkskunde;

beginselen van de kennis der natuur;

beginselen van onderwijs en opvoeding.

Art. 43. Voor het examen ter verkrijging eener acte van bekwaamheid als hoofdonderwijzeres wordt de kennis van den hulponderwijzer gevorderd, maar grondiger en met toepassing op hare bestemming als hoofdonderwijzeres.

Art. 44. Voor het examen ter verkrijging eener acte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer wordt de kennis van den hulponderwijzer gevorderd, doch grondiger, meer omvattend en ontwikkeld daarenboven;

kennis van de beginselen der stel- en meetkunde tot de vierkants-vergelijking en inhoudsberekeningen.

Art. 45. Wanneer het examen naar genoegen der commissie is afgelegd, wordt door haar aan den geëxamineerde de verlangde acte uitgereikt, tegen betaling eener som van vijf gulden voor die van hulponderwijzeres en van hulponderwijzer, van tien gulden voor die van hoofdonderwijzeres en van hoofdonderwijzer.

Deze gelden worden gelijkelijk onder de leden der commissie verdeeld, na voldoening der kosten van hare vergaderingen.

Art. 46. De acten van bekwaamheid gelden voor het geheele Rijk en zoowel voor het school- als voor het huisonderwijs. Die van hoofdonderwijzer en hoofdonderwijzeres geven tevens het regt om als hulponderwijzer en hulponderwijzeres werkzaam te zijn.

De acte van hulponderwijzer kan in de gevallen, op de wijze en onder het genot der jaarwedde, door Ons te bepalen, ook het regt geven om aan het hoofd eener school te staan.

Die van hulponderwijzeres geeft tevens het regt om aan het hoofd te staan van voorbereidende scholen, bestemd voor kinderen beneden den ouderdom van zes jaren.

TITEL V.

Van het toezigt op het onderwijs.

Art. 47. Met het toezigt op het onderwijs zijn, onder het oppertoezigt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, belast

a. plaatselijke schoolcommissien;

b. schoolopzieners;

c. een inspecteur.

Art. 48. In elke gemeente is eene plaatselijke schoolcommissie.

In gemeenten, die zich ingevolge het 2de lid van art. 15 vereenigd hebben tot het oprigten en in stand houden van gemeenschappelijke scholen, is eene gemeenschappelijke commissie.

Art. 49. In gemeenten beneden de 4000 zielen bestaat de plaatselijke schoolcommissie uit burgemeester en wethouders.

In de overige gemeenten worden de plaatselijke schoolcommissien door den gemeenteraad benoemd.

Het lidmaatschap dezer commissien is vereenigbaar met dat van dien raad.

Art. 50. Elke provincie wordt door Ons in schooldistricten verdeeld.

Art. 51. Elk district staat onder het toezigt van een schoolopziener.

In geval van overlijden, ziekte of afwezigheid van den schoolopziener, kan in de waarneming zijner betrekking door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken worden voorzien.

Art. 52. De schoolopzieners worden door Ons benoemd voor den tijd van zes jaren.

De aftredenden zijn weder benoembaar.

Zij kunnen ten allen tijde door Ons worden ontslagen.

Art. 53. De schoolopzieners genieten uit 's Rijks kas eene jaarwedde en eene som bij abonnement, als vergoeding voor hunne reis- en verblijfkosten.

Art. 54. De inspecteur wordt door Ons benoemd. Hij kan ten allen tijde door Ons worden ontslagen.

Hij geniet uit 's Rijks kas eene jaarwedde en vergoeding voor reis- en verblijfkosten.

Art. 55. De schoolopzieners en de inspecteur bekleeden geene ambten of bedieningen zonder Onze toestemming.

Art. 56. De leden der plaatselijke schoolcommissien, de schoolopzieners en de inspecteur leggen, bij de aanvaarding hunner betrekking, den eed of de belofte af, dat zij haar naar behooren en getrouw zullen waarnemen.

De eedsaflegging of belofte geschiedt door de leden der plaatselijke schoolcommissien in de gemeenten van 4000 zielen en daarboven, in handen van den burgemeester, in de overige gemeenten in handen van den regter van het kanton waarin zij wonen, door de schoolopzieners in handen van Onzen Commissaris in de provincie, door den inspecteur in handen van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Art. 57. De leden der plaatselijke schoolcommissien, de schoolopzieners en de inspecteur zijn bevoegd van de overtredingen dezer wet en der verdere verordeningen op het lager onderwijs procesverbaal op te maken.

Art. 58. Alle scholen, waar lager onderwijs wordt gegeven, zoo openbaar als bijzonder, zijn steeds toegankelijk voor de leden der plaatselijke schoolcommissie van de gemeente, voor den districtsschoolopziener en voor den inspecteur.

De onderwijzers zijn gehouden dezen de verlangde inlichtingen te geven omtrent hunne school en hun onderwijs.

Weigering in een dezer gevallen wordt gestraft met eene boete van vijf en twintig gulden of gevangenisstraf van drie dagen, en bij herhaling telkens met beide de straffen te zamen.

Art. 59. De plaatselijke schoolcommissien houden een naauwkeurig toezigt op alle scholen in de gemeente waar lager onderwijs gegeven wordt, bezoeken die, ten minste vier malen 's jaars, hetzij gezamenlijk, hetzij door middel van commissien uit haar midden; zorgen dat de verordeningen op het lager onderwijs stipt nagekomen worden; houden aanteekening van het onderwijzend personeel, van het getal leerlingen en van den staat van het onderwijs; doen jaarlijks vóór den 1sten Maart aan den gemeenteraad een beredeneerd verslag van den toestand van het onderwijs in de gemeente, en zenden daarvan afschrift aan den districts-schoolopziener; deelen dezen de belangrijke veranderingen mede, die het schoolwezen heeft ondergaan; geven hem en den inspecteur alle inlichtingen die zij verlangen; verleenen den onderwijzers, die hare voorlichting, hulp of medewerking vragen, bijstand, en beijveren zich den bloei van het onderwijs naar vermogen te behartigen.

Art. 60. De schoolopzieners zorgen voortdurend bekend te blijven met den toestand van het schoolwezen in hun district; bezoeken alle scholen in hetzelve waar lager onderwijs wordt gegeven en houden van hun schoolbezoek naauwkeurig aanteekening; [illegible] leg met de plaatselijke schoolcommissien en de gemeentebesturen; doen zoowel aan deze, als aan den inspecteur de voorstellen, die zij in het belang van het onderwijs achten; geven den inspecteur kennis van al hetgeen hun op hun schoolbezoek belangrijk is voorgekomen en verstrekken hem alle inlichtingen, die hij verlangt; doen jaarlijks vóór

den 1sten Mei een beredeneerd verslag
toestand van het onderwijs in hun district
inspecteur en zenden daarvan afschrift aan
teerde Staten hunner provincie; behartigen
langen der onderwijzers, bevorderen hunne
komsten en wonen die, zooveel mogelijk, b

Art. 61. De schoolopzieners hebben toeg
de vergaderingen van alle plaatselijke school
sien in hun district, en brengen daarin ee
gevende stem uit.

Art. 62. De inspecteur tracht, zoo door
bezoek als door mondeling en schriftelijk
met de districts-schoolopzieners, plaatselijke
commissien en gemeentebesturen, de verbete
den bloei van het schoolwezen te bevor
daarin in het algemeen en bijzonder in de e
tot het verkrijgen der acten van bekwaamhe
heid te brengen; hij doet aan Onzen Minis
Binnenlandsche Zaken de voorstellen, die hij
belang van het onderwijs acht, en licht deze
omtrent alle onderwerpen waarover zijn
wordt gevraagd; hij vervaardigt uit de jaarl
verslagen der schoolopzieners en uit zijne
aanteekeningen jaarlijks een beredeneerd
omtrent den toestand van het schoolwezen
Rijk, en zendt dit vóór den 1sten Julij aan
Minister voornoemd.

TITEL VI.

Overgangsbepalingen.

Art. 63. Alle tijdens de afkondiging dez
dienstdoende, wettig aangestelde, onderwijz
onderwijzeressen kunnen hunne betrekking
bekleeden.

Zoo zij, na dat tijdstip, aan het hoofd
openbare of bijzondere school wenschen ge
te worden, of zich aan het hoofd eener bijzo
school te plaatsen, worden de vóór dat t
verkregen acten van algemeene toelating va
1sten en 2den rang en die van schoolho
beschouwd gelijke regten te geven als de acte
bekwaamheid als hoofd-onderwijzer en als
onderwijzeres, in deze wet vermeld.

Zoo zij, na dat tijdstip, als hulponderwij
eene openbare of bijzondere school wensch
worden geplaatst, worden de acten van alge
toelating van den 3den rang beschouwd gelijk
ten te geven als de acten van bekwaamhe
hulponderwijzer, in deze wet vermeld.

Art. 64. Alle tijdens de afkondiging deze
dienstdoende openbare hoofdonderwijzers en
onderwijzeressen ontvangen, zoolang zij hun
trekking blijven bekleeden, uit de gemeentekas
jaarwedde, waarvan het bedrag ten minste gelijk
met het inkomen, dat zij over de laatste vijf j
of voor hen die korter in dienst zijn geweest,
het kortere tijdvak in hunne betrekking, gemid
jaarlijks hebben genoten, met dien verstande eve
dat de jaarwedde in geen geval minder dan
mag beloopen.

Art. 65. De schoolopzieners, plaatselijke sc
commissien en commissien van plaatselijk scho
voorzigt blijven hunne betrekking waarneme
dat zij door andere ingevolge deze wet zijn
vangen.

Art. 66. In afwachting der wettelijke reg
van het middelbaar onderwijs zijn de voorsch
dezer wet mede van toepassing op alles wat be
het onderwijs in de levende talen en het
uitgebreid onderwijs in de wis- en natuurkunde

Om tot het examen ter verkrijging eener acte
bekwaamheid voor een of meer dier vakke
worden toegelaten, wordt de ouderdom van
minste 18 jaren gevorderd. Voor de acte w
eene som van vijf gulden betaald.

Art. 67. Deze wet treedt in werking op
nader door Ons te bepalen tijdstip.

Alsdan zijn de bestaande algemeene verord
gen op het lager onderwijs afgeschaft.

De herziening der provinciale en plaatselijke r
menten geschiedt binnen een jaar na bovenge
tijdstip. Inmiddels blijven de bepalingen dier r
menten gelden, voor zooverre zij met deze
niet strijdig zijn.

Lasten en bevelen, enz.

Gedrukt bij GRATAMA te As[illegible]